U65290

PAGAIDU WALDIBAS WÈSTNESIS

Latwijas Pagaidu Waldibas un winas apakschorganu ofizialais laikraksts.

Numurs — 15 kap.	Maksà: Ar peesuhtischanu: par 1 mehnesi . . . . . 1 r. 25 k. / „ 3 mehnescheem . . . . 3 „ 75 „ / „ 6 „ . . . 7 „ 50 „ / „ 12 „ . . . 14 „ — „ — Bez peesuhtischanas: par 1 mehnesi . . . . . 1 r. — k. / „ 3 mehnescheem . . . 3 „ — „ / „ 6 „ . . . 6 „ — „ / „ 12 „ . . . 12 „ — „	Sludinajumu maksa: Par weenslejigu petitrindas weetu — 25 kap.	Redakzija, kantoris un ekspedizija: Rigà, Aleksandra eelà Nr. 37/39. Kantoris atwehrts no pulksten 9 lihds 6. Redakzijas runas stunda 12—1.	Iznahk diwi reises nedelà, treschdeenàs un sestdeenàs.

Nr. 4. Sestdeen, 28. (15.) decembrî. 1. gads.

Latwijas Tautas Padome

sawu pirmo likumdoschanas sesiju sanahza pirmdeen, 2. decembrî. Sesiju peedalijàs bes latweeschu tautibas Padomes lozekkeem ari Baltijas wahzu progresiwàs partijas 5 delegati: barons Rosenbergs, wirsredaktors Baums, redaktors Grosbergs, inscheneeks Schreiners, barons Aleksandrs fon Klots un Engelarts.

2. decembra sehdi atklahja preekschsehdetaja beedrs M. Stujeneeks, winam par palihgu eewehleja Kweesi no Kursemes.

Ministru presidents Ulmanis usrahdija Tautas Padomei ministru kabineta sastahwu un tad, pasinojis par angstu slotes ceraschanos Leepajà, kuru sinu klahtesoschee usnehma ar silu peekrischanu, — tureja waldibas programas runu. Runà bij aiskerti sekoschee jautajumi: Pameera noteikumi. Latwijas atsihschana. Sarunas un lihgums ar wahzu walsts komisaru Winnigu. Materialu sipahrdoschanas apturreschana. Delegacijas suhtischana uf ahrsemem; pateiziba Wilsonam. Draudsigi sakari ar ahrsemem. Leetawu un Igauniju, Wahziju un Kreewiju. Sozialo apstahklu uslaboschana. Kara saudejumu atlihdsinaschana; rekwisiziju samaksa; ispostito apwidu atjaunoschana. Okupazijas waldes noteikumu atzelschana. Semes sadsirdsiba pret leelineekeem; Latgales robeschu nissardsibas truhkums. Nesaskanas ar okupazijas waldi, palihgs gaidams no otras puses. Pahrtikas jautajums. Slepenee iswedumi uf Kreewiju, slepena spirta bedsinaschana, spekulozijas. Porzijas pazeschana smaga darba strahdneekeem. Atkats par reformu darbibu; finansu ministrijas noluhks, noslehgt eekscheju un ahreju aisnehmumu; walutas leela. Skolu resorâ latweeschu mahzibas waloda; nasakuma tautu skolàs latweeschu waloda obligatorisks preekschmets. Zenschanàs par lahrtibu un seern semê.

Pehz ministru presidenta ar peekrischanu usnemtàs darbibas programas sozialdemokratu frakzija eesneedsa peeprasijumu par sapulischu aisleegumu un Rigas polizijas warmahzibam pret nolikto sapulischu dalibneekeem deenu eepreeksch. Eekschleetu ministrs Dr. M. Walters atbildeja uf peeprasijumu; wina atbildi sozialdemokratu un nazionaldemokratu frakzijas neatsina par apmeerinoschu. Ministru presidents usstahdija ustizibas jautajumu, un Tautas Padome nobalsojot to ari issaka, sozialdemokrateem no balsoschanas atturoteem.

Pehz pahrtraukuma ministru presidents lika preekschà lihguma projektu ar wahzu walsts komisaru Winnigu par semes pahrwaldibas noboschanu Latwijas Pagaidu Waldibai. Tautas Padome pehz daschàm debatem eewehleja komisiju projekta tuwakai pahrbaudischanai. Tahlak eewehleja komisijas pahrtikas apgahdibas, paschwaldibas un polizijas projektu isskatischanai un beidsot komisiju par satwersmes sapulzes iswehli un sasaukschanu.

Otrà sehdê notika 4. decembrî. Eewehleja komisijas teesu, nodoklu un aisnehmuma projekta pahrbaudischanai. Tad isskatija zauri un peenehma pagasta paschwaldibas projektu. Sakarà ar ta issludinaschanu iszehlàs jautajums, waj tai janoteek wezajà waj jaunajà ortografijà, kura uskaidroschanai eewehleja sewischku komisiju. Pehz pahrtraukuma notika pahrrunas par ministru presidenta programas paskaidrojumu, kures nobeidsàs ar schahdu pahrejas formulu, peenemtu ar 48 pret 15 balsîm:

„Rokkanijusês Pagaidu Waldibas deklarazju, Tautas Padome apsolas ar wiseem spêkeem pabalstit Pagaidu Waldibu wisos winas solos, kas saskan ar Tautas Padomes peenemto demokratisko kopigo platformu."

Sekoja steidsigs peeprasijums par leelineeku neaiskaitu uf preekschu doschanos zauri Latgalei uf Jehkabmeestu. Lihds ministru presidenta atstprinat un aisstahwet ir teesas usdewums. Tatschu jaunàs teesas, kà droschi sagaidams, buhs ari schehlsirdigas pret teem, kas sawu wainu noschlo waj aiz apstahklu nenowehrschamibas kluwuschi par likumu pahrkahpejeem. Teesu likumi rakstu teesneschem preekschà spreest teesu un taisnibu pehz sirdsapsinas un te ir zerams, ka tas pilnà mehrà notiks tàpat semakajàs meera teesàs, kà augstakàs — papildinatàs ar swehrinateem preesehdetajeem, kàdam ir wara dota to valeekanu eespaidu ar saweem spreedumeem atstaht uf wisu zilweku likteni.

Jèsi sakot, — zagaidisim no jaunajam teesam jo pilnigu un plaschu to augsto idealu eewehroschanu, kàdi ween spehj attaisnot paschu teesu kà tàdu pastahweschanu. Jo wairak tas buhs notizis, jo droschak issudis ari às newehlamàs tautu un lahrtu preteschkibas, kahdas, par leelu noschehloschanu, wehl pee mums ispretam pastahw. Takdê zelà teesas kaut isaudzinàs jaunu pilsonu paaudzi, kura teesiski prasdama sajust un darbotees, ari pate buhs tuwojusies — sawas dsihwes kaunes mehrkim. Js.

Latwija.

Mukku pahrtikas lietàs.

Mehs waram peedsihwot tahdu pat stahwokli kà Kreewija. Pehz eeguhtàm sinàm sinams, ka Latwijà ir daudz pahrtikas, — ja to dabù weenlihdsigai kahrtigai isdalischanai eerihkotàs eestahdes. Mukku Pahrtikas Ministrija saka pareist — „Dsihwe preeksch wiseem. Masturigeem jabod darbs un maise!" Mukku Latwijà nedrihkst tamdehl buht to schkiru preekschrozibas pee maises, kam naw darbs pirmà weetà, bet eeguhtais kapitals un tamdehl taisni ir cerihkotas eestahdes, kas regulè pahrtikas dabuschanu.

Mukku labibas un pahrtikas raschotaju — wasu peenahkums tamdehl ir dot pahrtikas weelas newis atkalpahrdewejeem, bet mukku pahrtikas eestahdem, kas dod pahrtiku kahrtigi pehz noteikta eedsihwotajeem. Meers un labklahjiba mukku semê nokahrtojami azumirkli tikai ar kahrtigu pahrtikas apgahdaschanu.

Saprotams! Pirmà weetà stahw darbs. Par to ir jau majumà gàhdats un teek gahdats un darbs buhs latweeschu strahdneekam Latwijà, jo darba daudz.

Mukku swaju peenahkums tamdehl ir, bez ispêkleibas, waj tas rentneeks waj saimneeks, dot labàku teem, kam naw, — zaur pahrtikas eestahdem!

Ja pabalstis spekulantus, atkalpahrdewejus, tad buhs posts! Neisbehgams posts! Lai tikai minnam scho maso gadijumu Rigà. Semneeks pahrdewa sêjhdamzuhkgalu par 4 rbl. mahrz. Schihs pahrdewa to tahlak par 9 rbl. mahrzinà. Ja peeteek, tadzak runat newajaga. Tadu un tamlihdsigu gadijumu daudz.

Ja mukku araji neees pret spekulanteem, tad posts nebuhs isbehgams. Spekulantu pabalstischana rada tos stingros waldibas sokus pahrtikas lecku rekwiseschanà. Naw tamdehl jagauschas par waldibas stingribu un zeteem sodeem. Teem tahdà gadijumà ir jabuht!

Nepareisi sawà sinà dara ari patehretaji, pabalstot privatos tirgonus, kad pehrk pee teem. Mukku patehretaju peenahkums un glahbiusch ir dibinat kooperatiwus un zaur teem apgahdat sew pahrtiku un wisu zitu. Kooperatiweem tàpat peenahkums ir sekmet pahrtikas weelu eguhschanu teeschi no pirmawoteem, bet ne no atkalpahrdewejeem. Dschoe.

Wahzu saldati un leelineeki.

Walka. 10. dez., kà „Rig. Ztg." sino, kahda Walkas saldatu padomes deputazija uzsleheguse ar Opes muischà peemihtoscheem leelineekeem lihgumu, pehz kura leelineeki apsolijuschees atkahptees atpakal lihds Wez-Gulbenei tik ilgi, kamehr wahzu saldati wehl Walkà atrodas. Schis nolihgums paleek spêkà lihds 20. dez.

Stukmani. Rigas wahzu saldatu padomes isdodamà awise „Das neue Deutschland" sem wirsraksta „Saldatu nodalu kaunà pilnà isstureschanàs" raksta, ka Stukmanos nowectotaks wahzu kara spêks atstahjis Stukmanus pehz sarunam ar weetejeem leelineekeem. Leelineeku preekschlikumu, atdot tikai dselszela staziju, paleekot wahzu kara spêkam uf weetas, pahdejais atraidijis. Laikam gan „waroni" baldijuschees redset uf weetas sewu un behrnu mozibas un klausitees to waimanàs, bet labak nokausitees tos sew jau aiz muguras tahlumà esot.

Petschura (Pleskawas gub.). „Dorp. Ztg." raksta: Waldekas muischai, 15 werstes seemeleustrumos no schejeenes, tuwu pee Widsemes robeschas, otrdeenas wakarà ap pulksten 7 it negaidot usbruka ap 100 wahru leela, wisweirak no kreeweem pastahwoscha, labi apbrunota leelineeku banda. Wini apschaudija muischas dsihwojamo ehku, kuras aizsargalaji, 42 wahzu saldati, teem padewùs bes labas sewischkas pretoschanàs. Ar wahzeeschem apgehjàs wismeschonigakà kahrtà. Winus nogruhda pa trepem lejà, sahkumà ceslodsija un tad atkweda uf Pleskawu. Muischu pilnigi islaupija, tà ka atkala tikai plikas sienas. Ari wisus lopus, sirgus un zukkus aizweda waj pa balai turpat uf weetas nolaktuwe. Pahrwaldneeks un meschkungs aizwesti un pehz baumam noschauti.

Mauna, 12. dez. Atpakalwedumi. Laikà starp 7. un 12. decembri ifdeenas brauza 16 transporta wilzeeni un 6 wilzeeni no wispahrejàs satiksmes; ar teem uf Wahziju aizwesti 60,000 wihri un daudz wehrtiga materiala.

Nakkoschà nedelà, apturot pruvato satiksmi pa dselszeleem, atpakalwedumi wehl pazelsees.

Austrumfrontes zentralà padome,
par. Aschs.

Mauna, 12. dez. Beedri! Ar kaunu un dusmam mehs peedsihwojam, ka mukku widû leels skaits wahzu saldatu atsakas tahlak ispildit sawu peenahkumu un palikt sawà ustizetà weetà, kamehr rakses cesprehja winus pahriest uf dsimteni waj winu weetà nolikt brihwprahtigus. Mukku ussaukumi un usaizinajumi pee schem beedreem palikuschi bez panahkuma. Nelahzà aklunà wirni leedsas cestahtees par teem tuhstoteem, kuri ari grib tikt mahjàs un kurn dsihwiba ir breesmàs, ja mehs neisturam. Ir kauna leeta, ka mums jaredz Wahzijas atmodas nedelàs mukku widû tahdi wispahrejàs leetas nodewejs. — — — — Wajadsigs ir, ka mehs austrumos nelaujam eestahtees jukam, ka mehs zeeschi paturam sawà warà dselszelu linijas un mesglu punktus, nodroschinam beedru ateeschanu un stahjamees pret leelineeku strahwu, kas pahs eenemto apgabalu grib pahrpluhdinat Austruma Prusiju. — — — Tadehl austrumfrontes zentralpadome paskaidro, ka wina ar wiseem winas rihkibà esoscheem lihdsekleem un zeribà uf apsinigo beedru pabalstu usstahsees pret katru, kas sawu peenahkumu pahrkahpj, leekot patwaligos aizgahjejus sodit kà deserteerus (behgtus). Ja leelakas nodalas aiseetu, tad usmuksinatajus un esrosinatajus sauks pee atbildibas pehz kara teesu smagajeem sodeem. — — —

Austrumfrontes zentralpadome:
par. Aschs.

Par zihnu pret leelineekeem Terbatas igaunu laikraksta „Post." raksts wehl schahdi: „Sestdeen, 7. dez. leelineeki wehl bij 6—7 werstîs no Werawas. Liniju aisstahweja igaunu aissardsibas sawenibas nodalas, Werawas skolu jaunatne un wahzu kara spêka dalas. Pehdejàs, tai weetà, lai aisstahwetu semi, sarunajàs ar leelineekeem par pameeru u. z., pee kam muhsejeem par to neko nesinoja. Leelineeki wahzeeschem usstahdijuschi sekoschus noteikumus: swehtdeen, plkst. 5 p. p. wahzeeschem jaatstahj pilsehta 30 werstu attalumà un jaatstahj dselszeli pilnigà kahrtibà. Schos noteikumus weetejà wahzu nodala wadoniba pasinojusi generalkomandai, pagaidam atbildi wehl nedodama. Priwati tomehr radàs neapschaubami peerahdijumi, ka wahzeeschi nedomà Werawu aisstahwet, jo kahds no tur esoscheem balahjoneem jau bij nolehmis atkahptees. Igaunu kara spêkam tomehr wehl bij pawehlets usbrukumu apturet, kaut gan no leelineekeem pahrbehguschee semneeki apgalwoja, ka cenaidneeks ir nesamehrojamà pahrspêkà — ap 700 jahtneeku un 3 pulki kahjneeku. Nakkoschà deenà teesham ari izrahdijàs, ka wahzeeschi noslehguschi ar leelineekeem „sawu lihgumu par meeru" pilnigi patstahwigi. Sarunas weslas

---

Nekawejatees parakstitees uf

Latwijas neatkaribas aisnehmumu!

Aisnehmuma obligazijas sahkot no 25 rbl. lihdz 10 000 rbl.

nahkschanai pahrgahja uf projektu par Latwijas pahrtikas apgahdibas organeem un winu usdewumeem un to peenehma. Tad sahka lukkot zauri projektu par polizijas eekahrtu. Seradàs ministru presidents un dewa paskaidrojumu par leelineeku eebrukumu Latwijà, lihds ar pasinojumu, ka walsts aissardsibas ministrijas wadibu usnehmees J. Sahlis, senakais walsts domnieks. Beidsot Tautas Padome eewehleja amnestejas un nazionalo leetu komisiju.

5. decembra sehdê, Stujeneekam wedot, turpinaja polizijas projekta lasischanu un pehz dascheem pahrlabojumeem peenehma to ar 41 pret 9 balsîm, 2 atturoties. No ministrijas projekteem atlika nodoklu projektu, bet eekschejà, ihsù ternina aisnehmuma projektu apspreeda un pehz debatem peenehma; sozialdemokrati no balsoschanas atturejàs. Beidsot eewehleja komisiju apsardsibas lihguma apspreeschanai ar wahzu walsts komisaru Winnigu.

6. decembra sehdê eenahza sozialdemokratu frakzijas steidsigs peeprasijums par wahzu okupazijas eestahschu patwalkibam pret Latwijas pilsoneem, kas no Kreewijas atgreeschas. Tautas Padome peeprasijumu nodewa komisijai, ta steidsamibu atraidot. Teesu likuma projektu refereja Waldmans un Tautas Padome to peenehma ar pahrlabojumu, ka prahwineeki teesàs war leetot ari wahzu waj kreewu walodu. Apjautajumà par pastineeku streiku Rigà paskaidrojumu sneedsa eekschlectu ministrs Dr. Walters un Tautas Padome peenehma sozialdemokratu frakzijas eeteikto pahrejas formulu par pastineeku stahwokla uslaboschanas wajadsibu. Sekoja ortografijas komisijas referats un Tautas Padome nolehma, ka likumi drukajami lihdsàs literaturas walodai wezajà ortografijà ari latgaleeschu isloksnê. Sozialdemokratu frakzijas eesneegto amnestijas projektu Tautas Padome pehz pahrrunam peenehma, eewehlot sewischku komisiju ta isweschanai un to gadijumu pahrbaudischanai, uf kureem ta nebuhtu atteezinama.

Latgales delegate Seiles jtdse sinoju, ka nazionalo leetu komisija sawus darbus naw pabeiguse; tà winas preekschlikumu Tautas Padomes komisiju atsina par permanentu (ilgstoschu).

Beidsot eewehleja agrarleetu, peeprasijumu un atklahto darbu komisijas, kuràm jasanahk trihs deenas pirms nahkoschàs sesijas.

Sesiju slehdsa 6. decembrî.

Latweeschu kareiwjeem Kreewijà.

Latweeschu kareiwji!

Tumchàs un draudzigàs deenàs jums bij jaschkiras no Latwijas. Kad Kreewijai zaur anarchiju sabruhkot Latwijà eelauzàs Wahzijas imperialistiskee kara pulki, jums, kuri tik waronigi bijat sargajuschi sawu dsimteni, bij jaaiseet lihdsi kreewu armijai, lai nekristu guhstà. Kaut gan Kreewijà tika slehgts meers, jums meera nebij, jo Padomju waldiba arween no jauna raidija juhs qinainàs zihnàs un pilsonu karos, isleetadama juhs kà cerozi sawu mehrku sasneegschanai. Atgreestees uf Latwiju un zihnitees par sawas tautas un semes brihwibu jums waira nebij eespehjams.

Tagad, sabruhkot Wahzijas brunotai warai, Latwija ir kluwusi brihwa. Zaur tautas gribu ir pasludinata neatkariga demokratiska Latwijas republika.

Latweeschu kareiwji Kreewijà! Latwijas republikas Pagaidu Waldiba ar scho greeschas pee jums, kuri esat spêsti bijuschi Kreewijas sarkanà armijà un zitàs, ka juhs warat atgreestees netraucêti dsimtenê, ja ja juhs atsihstat Latwijas suwerenitati un winas tagadejo eekahrtu un nekkaut bij eerosischem jeb nododat tos Latwijas Pagaidu Waldibai. Wiseem Latwijas pilsoneem, kuri tahdà kahrtà atgreesisees dsimtenê, Pagaidu Waldiba garantê wisas pilsoņu brihwibas un teesibas un peepildas tos darbà pee sensas un walsts jautajumu isskatischanas, lihdsigi zileem Latwijas pilsoneem. Juhs, latwju kareiwji un pilsoni Kreewijà, esat wajadsigi preeksch jaunàs un brihwas Latwijas usbuhwes. Bet Latwija ir izsistita no kara. Latwijas Pagaidu Waldibai ir jazihnas ar daudzeem eenaidneekem, kuri grib izpostit mahju jauno brihwibu un neatkaribu. No Kreewijas speeschas Latwijà brunotas laupitaju bandas, kuras apdraud Latwijas pilsoņu dsihwibu un islaupa nedaudzos pahrtikas lihdsekkus un ar to nowed Latwiju

---

Jaunàs Latwijas teesu usdewumi.

Weens no Kreewijas keisara Aleksandra 2. waldischanas kà sauktà reformas laikmeta spozakeem panahkumeem bij wina nostiprinatee teesu likumi. Lihdz tam, pehz kahda dsejneeka steikuma, kreewu teesàs waldija „wisnelnakà netaisniba", kukulozchana un garumà wilkschana. To sajuta wisi labakee kreewu patrioti un tadehl jaunraditeem teesu likumeem wajadseja scho melno netaisnibu isuhdet un radit jaunu — „ahtru, lawnu, taisnu, schehligu un preeksch wiseem weenadu teesu." Sahkumà ta ari spilgti atschkihrès no wezàs kahrtibas un jadomà, buhtu ari nepehjuse isaudzinat Kreewijà jaunu taisnigi domajoschu pilsonibu un wisu dsihwi nostahdit uf droscheem pamateem, ja walsts politiskai eekahrtai daschai jaunàs teesas drihz ween nebuhtu kluwuschas par neehrtàm. Wispehjigajai, tikai melnajà netaisnibà labi sewi juhtoschai birokratiji jau pilsoniskàs weenlihdsibas prinzips newaseja buht pa prahtam, kur nu wehl teesas spreeschana ne pehz ahreja stahwokla waj politiskeem prinzipeem raugotees, bet gan pehz stingras taisnibas. Tadehl naw jabrihnas, ka pehz nedaudzeem gadeem sahka jaunos likumus „islabot", bet tikai uf taunu pusi, un kad beidsot mehs atweeschi ar teem dabujam eepazihtees, 25 gadus pehz winu apstiprinaschanas, tad tee wairs jau nebij senatee. Mehs nedabujam teesas tautas waloda pratejas; às paiika tautai attaisu ari tai sinà, ka swehrinatos pee mums nepeeteiku un buhdsot ari zem wajadseja noderet par pahrkreewotajam un waldoschàs birokratijas stahwokla stiprinataja dan. Taischu salihdsinot kreewu teesas ar senakajam wahzu teesam às tomehr nosihmeja soli uf preeschu; às bij atklahtas, ka mutiskò sazihsti teesas preekschà prasija masak papira teesaschanas un ari palihdseja sawu teesu nolihdsinot sabiedriskàs newienadibas daschadà weetejo schkiru un tautu starpà.

Schis kreewu teesas darbojas pee latweeschem, ar pahrtraukumu pa wahzu eebrukuma laiku Latwijà jau 20. gadu. Wahzu okupazijas wara winas atzerta, newehlama sawejàs, kuras, salihdsinot ar tàm, taischu jausklata par masak wehrtigàm. Wahzu teesu darbgunus, nosleheguschu no paschem prahwineekem, swescha formaliska un tàpat ween ari kaunàs weinaunam swescha walodas lietoschana newareja ilgàk baudi peekriteju Latwijas pilsoņu starpà un tee tadehl ari atturejàs, zik ween spehdeni, no teesas un taisnibas meklejschanas pee wahzu teesam.

Tagad un apstahkli mainijuschees, kà wehl sekod senak. Patstahwigai, brihwai un neatkarigai Latwijai nodibinoties newareja ari teesas palikt wezajà waj kara apstahklu nowestà pagaidu stahwoklî. Atsihstot labi darbojoschàs teesas par birmo pamata akmeni jaunàs walsts droschai nodibinaschanai, Latwijas Tautas Padome naw kawejusies jahbas ari radit, isdodama tuhlin sahkumà aiteezigu likumu, kursch atjauno senakàs kreewu teesas, bet weenà reisê tuhlin ari nowehrsch scho pehdejo galwenàs kluhdas, kahdas tàs bij peelaistas kreewu laikos. Galwenà kahrtà teesaschana notiks no jau pilnigi sotweeschu, kà walsts un tautas wairakuma walodà, un schis apstahklis bez schaubam, nahks tàm tautas aprindam par labu, kuras wiswairak sajuta sweschu walodu gruhtibas. Protams, ka schis apstahklis newar patikt tautu masakumeem, kas lihdz schim walodu sinà baudija preekschrocibas tautas plascho masu preekschà, beeschi pat ar weenaldsibu, ja ne nizibu noraudsidamees uf „puhli" un wina wajadsibam. Bet scho masakumu lihdsibas tomehr naw peeteekoschi dibinatas, jo ari winu teesibas jaunisdotais likums pilnigi eewehro. Teesam jadsird winu wajadsibas ari winu walodà un ka pate teesu darischanu waloda war buht tikai weena un proti, walsts waloda, tas ir wiseem saprotams prasijums, kas naw peeraduschi no laika gala masakuma intereses stahdit pahri par wairakuma interesem. Bet tagad reis nu mehs dsihwojam tahdà laikmetà, kas tahdas widus laiku kahrtibas wairs negrib atsiht, un ar scho apstahkli buhs jaapweerinas ari teem, kam jaunee noteikumi israhdas par pawisam neparasteem. Jo tee taischu ir tikai dabigi.

Jaunàs Latwijas teesas atrodas pilnà nodibinaschanàs darbu steigà un ir sagaidams, ka winu burwis ween atwehrsees un às sahks sawus augstos usdewumus pildit. Tàdu usdewumu un turklaht wisai gruhtu, ir sewischà daudz Latwijas teesam.

Wispirms winam jaatjauno wisi preezi angscham minetee pateescham augstee teesu ideali, kàdus sew stahbas preekschà Aleksandra 2. izdsistee teesu likumi. Tàm jabuht warda wispleschaà nosihmê tautai tuwàm, tàm jabuht aitràm, taisnàm, schehliaàm un preeksch wiseem weenadàm. Katrà eesweheamà laikà wispleschai peeteekam tautas lozekkeem winu waladsibam, ahtri strahdajoschàm, kas weltigi newaldzina teesas un taisnibas eegustschanu. Teesam jabuht taisnam pret wiseem, nerauguotees uf dalibneeku stahwokli un warbuht leelo sabiedriko eespaidu no weenas puses, bet no otras ne masak gaschi iesiet uf beidzamos ahrkahrtejos gados apstahklu dehl daschkahrt sajukuschо teesu jeb dsiesmu atjaunoschanu wisàs aprindàs un schkiras, zik kaitu tee naw saweenojams ar wispahrejo labeedrisko labklahjibu. Schis labklahjibas traucetajeem un jauzejeem atlasch nahkstees no jaunajam teesam pelnitàs reisês sawenu ari kungu sabu par saweem pahrkahpumeem, un ja winu starpà jaunàs teesas neeguhs peekritejus, kad to teesu wairak to winam radisees wisà tautas wairumà, kuru interesès un labklahjibu nostiprinat un aisstahwet ir teesas usdewums. Tatschu jaunàs teesas, kà droschi sagaidams, buhs ari schehlsirdigas pret teem, kas sawu wainu noschlo waj aiz apstahklu nenowehrschamibas kluwuschi par likumu pahrkahpejeem. Teesu likumi rakstu teesneschem preekschà spreest teesu un taisnibu pehz sirdsapsinas un te ir zerams, ka tas pilnà mehrà notiks tàpat semakajàs meera teesàs, kà augstakàs — papildinatàs ar swehrinateem preesehdetajeem, kàdam ir wara dota to valeekanu eespaidu ar saweem spreedumeem atstaht uf wisu zilweku likteni.

Jèsi sakot, — zagaidisim no jaunajam teesam jo pilnigu un plaschu to augsto idealu eewehroschanu, kàdi ween spehj attaisnot paschu teesu kà tàdu pastahweschanu. Jo wairak tas buhs notizis, jo droschak issudis ari às newehlamàs tautu un lahrtu preteschkibas, kahdas, par leelu noschehloschanu, wehl pee mums ispretam pastahw. Takdê zelà teesas kaut isaudzinàs jaunu pilsonu paaudzi, kura teesiski prasdama sajust un darbotees, ari pate buhs tuwojusies — sawas dsihwes kaunes mehrkim. Js.

Latwija.

Mukku pahrtikas lietàs.

Mehs waram peedsihwot tahdu pat stahwokli kà Kreewija. Pehz eeguhtàm sinàm sinams, ka Latwijà ir daudz pahrtikas, — ja to dabù weenlihdsigai kahrtigai isdalischanai eerihkotàs eestahdes. Mukku Pahrtikas Ministrija saka pareist — „Dsihwe preeksch wiseem. Masturigeem jabod darbs un maise!" Mukku Latwijà nedrihkst tamdehl buht to schkiru preekschrozibas pee maises, kam naw darbs pirmà weetà, bet eeguhtais kapitals un tamdehl taisni ir cerihkotas eestahdes, kas regulè pahrtikas dabuschanu.

Mukku labibas un pahrtikas raschotaju — wasu peenahkums tamdehl ir dot pahrtikas weelas newis atkalpahrdewejeem, bet mukku pahrtikas eestahdem, kas dod pahrtiku kahrtigi pehz noteikta eedsihwotajeem. Meers un labklahjiba mukku semê nokahrtojami azumirkli tikai ar kahrtigu pahrtikas apgahdaschanu.

Saprotams! Pirmà weetà stahw darbs. Par to ir jau majumà gàhdats un teek gahdats un darbs buhs latweeschu strahdneekam Latwijà, jo darba daudz.

Mukku swaju peenahkums tamdehl ir, bez ispêkleibas, waj tas rentneeks waj saimneeks, dot labàku teem, kam naw, — zaur pahrtikas eestahdem!

Ja pabalstis spekulantus, atkalpahrdewejus, tad buhs posts! Neisbehgams posts! Lai tikai minnam scho maso gadijumu Rigà. Semneeks pahrdewa sêjhdamzuhkgalu par 4 rbl. mahrz. Schihs pahrdewa to tahlak par 9 rbl. mahrzinà. Ja peeteek, tadzak runat newajaga. Tadu un tamlihdsigu gadijumu daudz.

Ja mukku araji neees pret spekulanteem, tad posts nebuhs isbehgams. Spekulantu pabalstischana rada tos stingros waldibas sokus pahrtikas lecku rekwiseschanà. Naw tamdehl jagauschas par waldibas stingribu un zeteem sodeem. Teem tahdà gadijumà ir jabuht!

Nepareisi sawà sinà dara ari patehretaji, pabalstot privatos tirgonus, kad pehrk pee teem. Mukku patehretaju peenahkums un glahbiusch ir dibinat kooperatiwus un zaur teem apgahdat sew pahrtiku un wisu zitu. Kooperatiweem tàpat peenahkums ir sekmet pahrtikas weelu eguhschanu teeschi no pirmawoteem, bet ne no atkalpahrdewejeem. Dschoe.

Wahzu saldati un leelineeki.

Walka. 10. dez., kà „Rig. Ztg." sino, kahda Walkas saldatu padomes deputazija uzsleheguse ar Opes muischà peemihtoscheem leelineekeem lihgumu, pehz kura leelineeki apsolijuschees atkahptees atpakal lihds Wez-Gulbenei tik ilgi, kamehr wahzu saldati wehl Walkà atrodas. Schis nolihgums paleek spêkà lihds 20. dez.

Stukmani. Rigas wahzu saldatu padomes isdodamà awise „Das neue Deutschland" sem wirsraksta „Saldatu nodalu kaunà pilnà isstureschanàs" raksta, ka Stukmanos nowectotaks wahzu kara spêks atstahjis Stukmanus pehz sarunam ar weetejeem leelineekeem. Leelineeku preekschlikumu, atdot tikai dselszela staziju, paleekot wahzu kara spêkam uf weetas, pahdejais atraidijis. Laikam gan „waroni" baldijuschees redset uf weetas sewu un behrnu mozibas un klausitees to waimanàs, bet labak nokausitees tos sew jau aiz muguras tahlumà esot.

Petschura (Pleskawas gub.). „Dorp. Ztg." raksta: Waldekas muischai, 15 werstes seemeleustrumos no schejeenes, tuwu pee Widsemes robeschas, otrdeenas wakarà ap pulksten 7 it negaidot usbruka ap 100 wahru leela, wisweirak no kreeweem pastahwoscha, labi apbrunota leelineeku banda. Wini apschaudija muischas dsihwojamo ehku, kuras aizsargalaji, 42 wahzu saldati, teem padewùs bes labas sewischkas pretoschanàs. Ar wahzeeschem apgehjàs wismeschonigakà kahrtà. Winus nogruhda pa trepem lejà, sahkumà ceslodsija un tad atkweda uf Pleskawu. Muischu pilnigi islaupija, tà ka atkala tikai plikas sienas. Ari wisus lopus, sirgus un zukkus aizweda waj pa balai turpat uf weetas nolaktuwe. Pahrwaldneeks un meschkungs aizwesti un pehz baumam noschauti.

Mauna, 12. dez. Atpakalwedumi. Laikà starp 7. un 12. decembri ifdeenas brauza 16 transporta wilzeeni un 6 wilzeeni no wispahrejàs satiksmes; ar teem uf Wahziju aizwesti 60,000 wihri un daudz wehrtiga materiala.

Nakkoschà nedelà, apturot pruvato satiksmi pa dselszeleem, atpakalwedumi wehl pazelsees.

Austrumfrontes zentralà padome,
par. Aschs.

Mauna, 12. dez. Beedri! Ar kaunu un dusmam mehs peedsihwojam, ka mukku widû leels skaits wahzu saldatu atsakas tahlak ispildit sawu peenahkumu un palikt sawà ustizetà weetà, kamehr rakses cesprehja winus pahriest uf dsimteni waj winu weetà nolikt brihwprahtigus. Mukku ussaukumi un usaizinajumi pee schem beedreem palikuschi bez panahkuma. Nelahzà aklunà wirni leedsas cestahtees par teem tuhstoteem, kuri ari grib tikt mahjàs un kurn dsihwiba ir breesmàs, ja mehs neisturam. Ir kauna leeta, ka mums jaredz Wahzijas atmodas nedelàs mukku widû tahdi wispahrejàs leetas nodewejs. — — — — Wajadsigs ir, ka mehs austrumos nelaujam eestahtees jukam, ka mehs zeeschi paturam sawà warà dselszelu linijas un mesglu punktus, nodroschinam beedru ateeschanu un stahjamees pret leelineeku strahwu, kas pahs eenemto apgabalu grib pahrpluhdinat Austruma Prusiju. — — — Tadehl austrumfrontes zentralpadome paskaidro, ka wina ar wiseem winas rihkibà esoscheem lihdsekleem un zeribà uf apsinigo beedru pabalstu usstahsees pret katru, kas sawu peenahkumu pahrkahpj, leekot patwaligos aizgahjejus sodit kà deserteerus (behgtus). Ja leelakas nodalas aiseetu, tad usmuksinatajus un esrosinatajus sauks pee atbildibas pehz kara teesu smagajeem sodeem. — — —

Austrumfrontes zentralpadome:
par. Aschs.

Par zihnu pret leelineekeem Terbatas igaunu laikraksta „Post." raksts wehl schahdi: „Sestdeen, 7. dez. leelineeki wehl bij 6—7 werstîs no Werawas. Liniju aisstahweja igaunu aissardsibas sawenibas nodalas, Werawas skolu jaunatne un wahzu kara spêka dalas. Pehdejàs, tai weetà, lai aisstahwetu semi, sarunajàs ar leelineekeem par pameeru u. z., pee kam muhsejeem par to neko nesinoja. Leelineeki wahzeeschem usstahdijuschi sekoschus noteikumus: swehtdeen, plkst. 5 p. p. wahzeeschem jaatstahj pilsehta 30 werstu attalumà un jaatstahj dselszeli pilnigà kahrtibà. Schos noteikumus weetejà wahzu nodala wadoniba pasinojusi generalkomandai, pagaidam atbildi wehl nedodama. Priwati tomehr radàs neapschaubami peerahdijumi, ka wahzeeschi nedomà Werawu aisstahwet, jo kahds no tur esoscheem balahjoneem jau bij nolehmis atkahptees. Igaunu kara spêkam tomehr wehl bij pawehlets usbrukumu apturet, kaut gan no leelineekeem pahrbehguschee semneeki apgalwoja, ka cenaidneeks ir nesamehrojamà pahrspêkà — ap 700 jahtneeku un 3 pulki kahjneeku. Nakkoschà deenà teesham ari izrahdijàs, ka wahzeeschi noslehguschi ar leelineekeem „sawu lihgumu par meeru" pilnigi patstahwigi. Sarunas weslas

wee bada un posta. Pret schim laupitaju bandam Pagaidu Waldibai jausstahjas ar eerotscheem. Latwijas Pagaidu Waldiba grib nowehrst pilsonu karu un nowest semi lihdſ Sawerſmes ſapulzei. Pee jums, daudſzeetuſchee kareiwji Kreewijâ, greeſchas Latwijas Pagaidu Waldiba um luhdſ juhs pahrnahkt kâ meerigus pilſonus uſ radoſchu darbu un beſ eerotſcheem rokâ. Atgreeſchatees kâ brihwas Latwijas zeenigi pawalſtneeki, ne poſtit, bet uſzelt.

Bet atgreeſchotees ar eerotſcheem rokâ juhs waretu iſſaukt Latwijas walſti pilſonu karu, kas neſtu tikai poſtu ſemei un tautai.

Latweeſchu kareiwji ſarkanâ armijâ! Ir kaſneegts tas mehrkis, kura dehl karſtâs kauſâs daudſi no jums ir lehjuſchi ſawas aſinis uſ Latwijas ſemes: **Latwija ir brihwa! Wina ſanz juhs uſ lihdſdarbibu uſ jaunas demokratiſkas un brihwas walſts iſweidoſchanu uſ taiſnibas pamateem. Latwija ſanz juhs kâ brihwus pilſonus ſem ſawu karoga! Netizeet tam, ka Latwijas Waldiba grib waras walſti. To jums ſaka tee, kuri grib muhſu tautas poſtu. Schis laiks ſanz muhſu wiſus darbâ par demokratiſku Latwiju. Ja mehs nebuhſim ſpehjigi nowehrſt pilſonu karu Latwijâ, mehs buhſim atlikt par wergeem ſweſchâm tautam uſ ilgeem laikeem. Tadehl pahrnahkot juhſu mehrkis lai ir uſturet kârtibu un ſeedot ſawus ſpehkus meera darbam un Latwijas nahkotnei.**

Latwijas Pagaidu Waldiba.

Pagaidu Waldibas rihkojums.

1) Wiſeem automobilu, motozikletu un welo-ſipedu ihpaſchneekeem jauſdod ſihkas ſinas atteezibâ uſ ſirnu, numuru, ſliprumu, derigumu un uſglabaſchanas weetu par winu rihzibâ eſoſcheem automobileem, motozikleteem un weloſipedeem, par to dakam, kurinamo un ſmehreſchanas weelu krahjumeem.

2) Sinas, ar ſihku ihpaſchneeka un wina dſihwes weetas atſihmeſchanu, jaeefneedſ perſonigi waj ar apdroſchinatu wehſtuli automobilu pahrwaldei (Rigâ, Skolas eelâ Nr. 3a, iſtaba 1, no pulkſten 10—1), pee kam Rigas pilſehtâ un winas patrimonial-eezirkni dſihwojoſcheem lihdſ 28. dezembrim ſch. g., turpretim zitos Latwijas nowados dſihwojoſcheem lihdſ 1. janw. 1919. g.

3) Laikâ nepeeteiktus automobilus, motozikletus, weloſipedus, winu dakas, kurinamo un ſmehreſchanas weelu krahjumus konfiſzês, kâ apſinigi noſlehptus

4) Automobilu, motozikleru, weloſipedu, winu dalu, kurinamo un ſmehreſchanas weelu pahrweetoſchana un atſweſchinaſchana pehz uſdoſchanas termina notezeſchanas atkauta tikai ar automobilu pahrwaldes atlauju.

5) Scho obligatoriſkâ rihkojuma pahrkahpejus ſauks pee likumigas atbildibas.

Paraſtitjuſchi:

Miniſtru preſidents **Ulmanis.**

Apſardſibas miniſtrs **J. Sahlits.**

Apſardſibas Miniſtra pawehle Nr. 17.

Rigâ, 24. dezembrî 1918. g.

Lai nowehrſtu warbuhtejus pahrpratumus, wehlreiſ paſtiprinu, ka wiſas walſts apſardſiba ir padota ſemes ſargu Wirſpawehlneekam Rigâ. Tuwakas pahrwaldes dehl walſts teritorija ir ſadalita Kurſemes, Widſemes, Latgales un Rigas apſardſibas eezirknos ar atteezigeem eezirkņu apſardſibas preekſchneekeem preekſchgalâ, kureem eezirkņa apſardſiba padota kâ teeſcheem preekſchneekeem, kuru ſinâ atrodas weetejâs ſemes ſargu organiſazijas un eerotſchu krahjumi.

Rigas un Latgales apſardſibas eezirkņu preekſchneeki atrodas Rigâ, Kurſemes apſardſibas eezirkņa preekſchneeks — Jelgawâ un Widſemes — Zehſis.

Wiſu apſardſibas ſpehku formeſchana atteezigos eezirknos atrodas ſcho apſardſibas preekſchneeku pahrſinâ, no kureem eeſtahdes un eeinteresetee war dabut wajadſigos aiſrahdijumus un rihkojumus. Wiſâm walſts eeſtahdem ir uſſlikts par peenahkumu ar wiſeem lihdſekleem pâbalſtit ſemes ſargu paſahkumus.

Orginalu paraſtijis:
Miniſtrs: J. Sahlits.

Eekſchleetu Miniſtrijas rihkojums.

1) Eekſchejas apſardſibas reſerwai ir uſdots pahrbaudit eebrauzeju perſonas apleezibas un luhkotees uſ to, ka neeewed un netur eerotſchus tahdi, kureem uſ to naw teeſibas.

2) Pahrtikas weelu eeweſchana ir brihwa un naw padota apſardſibas reſerwas pahrraudſibai.

3) Reſerwas eerehdneem jauſrahda rihkojotees amata apleeziba.

Eekſchleetu miniſtrs: **Dr. Walters.**
Miniſtra beedrs: **Benus.**

24. dezembrî 1918. g.

Paſinojums.

Eekſchejas apſardſibas reſerwai Rigâ ir uſdots pahrraudſit nakts noteikumu iſpildiſchanu un apturet wiſus, kas atradiſees uſ ceelas beſ atkaujas, waj ari zitadi ſchaubigas perſonas lihdſ winu pilnigai iſſinaſchanai.

Eekſchleetu Miniſtrs: **Dr. Walters.**
Miniſtra beedrs: **Benus.**

24. dezembrî 1918. g.

Finanſu Miniſtra rihkojums Rigas kredita eeſtahdem.

Rigas kredita eeſtahdem atlauts iſdot nauda noguldtajeem beſ aprobeſchojumeem wiſas tâs ſumas, kuras no wineem tiks eemakſatas pehz ſcha rihkojuma iſſludinaſchanas. Preekſch noguldijumeem (eeſkaitot ari tekoſchus rehkinus), kas eemakſati lihdſ ſcha rihkojuma iſſludinaſchanai, rihkojums Nr. 4 no 11. dezembra ſch. g. paleek ſpehkâ.

Finanſu Miniſtrs:
K. Purinſch.

27. dezembrî 1918. g.
Nr. 112.

Paſkaidrojums. Sakarâ ar „Pagaidu Wald. Wehſtn." 2. numurâ nodrukato eeſuhtijumu: „kâ pawairot Latwijas walſts naudas lihdſekſus" waram paſkaidrot, ka uſ Pagaidu Waldibas rihkojumu par ahrſemju paſem jau nem nolikto nodokli: 20 r par laiku lihdſ 3 mehneſcheem un par katreem tahlakeem mehneſcheem atkal 20 r

Amata perſonu paraſts.

Eezelti: 1. Teodors Dahrſneeks, par Talſu aprinka preekſchneeka palihgu no 11. dez. 1918 g.; 2. Leo Dunkels, par Talſu pilſehtas policijas preekſchneeku no 11. dez. 1918. g.; 3. Mikelis Straſdinſch, par Aiſputes aprinka preekſchneeka palihgu no 17 dez. 1918. g; 4. Ludwigs Kalninſch, par Rigas aprinka preekſchneeka treſcho palihgu no 20. dez. 1918. g.; 5. Werners-Reins Meijers, par Kuldigas aprinka preekſchneeka palihgu no 22. dez. 1918. g. un 6. Edmunds Steinhardts par Jelgawas pilſehtas preſektu no 22. dez. 1918. g.

Miniſtra beedrs **Benus.**
Nodaļas preekſchneeks **J. Ceiwa.**

Walſts Kontroleera rihkojums Nr. 2.

Pagaidam uſtizu Walſts Kontroles Kanzlejas wezakâ darbweſcha amata iſpildiſchanu, ſahkot no 23 dezembra 1918. g. Terbatas univerſitates teeſleetu ſinibu kandidatam Jahnim Seedinam.

Paraſtijis: Walſts Kontroleers:
Ed. Bar. Roſenberg.

23. dezembrî 1918. g.

Jelgawas Apgabala Teeſa pagaidam atrodas Jelgawâ, Pils eelâ Nr. 2. Darba ſtundas teeſâ pagaidam no pulkſten 9—3 deenâ.

Latwijas Pagaidu Waldibas wajadſibam eemakſati ſekoſchi ſeedojumi:

		Kreewu naudâ.	Wahzu mrk.
21)	No Skujenes draudſes eedſihwotajeem zaur Skujenes Krahjaiſdewu Sabeedribu	187.—	500.—
22)	Zaur Widſemes Sawſt. Kreditb.: no tirg. Aug. Poda, Rigâ 200.— „ Latw. Jſgl. Bdr. ſehnu wid. ſkol. audſekneem 660.32		860.32
23)	Zaur II. Widſemes Sawſt. Kreditbeedribu: no Emilijas Palej kdſes 20 m. „ Annas Skudre jtdſes 10. „ „ Emmas Eglit „ 10. „ „ Kitijas Preedit „ 10. „ „ ſtud. Arweda Gemſta 10. „ „ „ Buſchmana 10. „ „ Jekkaba Wagera . . 500 r.	500.—	70.—
24)	Zaur Rigas Tirgotaju un Ruhpneeku Sawſt. Kreditbeedribu no J. Snikera, E. Buſcha, J. Kalnina, E. Eiſenberga, E. Poſtneeka, P. Baumara un A. Buſcha. . . .	950.—	100.—
25)	No Auguſta Millera.	—	50.—
26)	Zaur A. Poda kgu no Maſ-Straupes pagaſta eedſihwotajeem: Zara rubkos 1723.— Kerenſka bonos 120.— Mainu markâs 6.65	1849.65	
	Auſtr. naudâ		300.70
27)	No meſchkunga Zihrula kga . .		500.—
28)	„ M. J. Straupmana kga . .		200.—
29)	„ Raiſkuma pag. eedſihwotajeem	317.—	76.—
30)	Zaur Widſ. Sawſt. Kreditbeedribu preekſch Latwijas Tautas Padomes: No F. Pabehrſa . . . Mk. 10 „ Lnw. Jſgl. Bdr. ſeew. gimnaſij. audſeknem „ 925		935.—
	„ tâm paſchâm audſeknem .	17.—	
31)	No rad.-dem. partijas Leep. nod.		2000.—
	Kopâ ar agrakeem .	11678.65	20713 m. 2 f.

[illegible]enes, par winâm neko neſinojot igaunu nodaļam. Par noſlehgto meeru igauneem pawehſtijis kahds igaunu ofizeers, kurſch ſarunâs bij ſpeeſts peedalities. Ar kahdu teeſibu, wahzu nodaļas uſ mahjam ſteigdamâs, noſlehdſ lihgumus ar leelineekeem un atdod teem muhſu ſemi, tas paleek neſaprotams. Waj wini warbuht wehl eedomajas, ka tee ir kahda augſtaka wara, kurai ir teeſiba ſche wehl ſaimneekot uſ ſawu gâlwu, nedodot nekam atbildibu? Wahzeeſchi atkahpâs Anzenes wirſeenâ un winu atkahpſchanos apſargaja jahtneeki, kamehr zaur augſchâ mineto nodewigo rihzibu, igauni bij neſagatawoti atſtahti gluſchi weeni ſawam liktenim

Wahzu armijas peenahkumi Baltijas apſardſibas leetâ.

Kaunâ, 26. dezembrî. 28. dezembri Rigâ uſ angļu kuga „Princess Margareth" notika ſaruna ſtarp wahzu walſts pilnwarneeku Winnigu un angļu waldibas preekſchſtahwi Boſenketu, 8. armijas generalſchtaba preekſchneekam apakſchpalkawneekam Birkneram peedalotees. Uſ Wilſona noteikumu pamata angli uſſtahdija ſekoſchas praſibas:

1. Ka wahzeeſcheem ikkatrâ apgabalâ jatura peeteekoſchs kara ſpehks, lai leelineekeem dotu pretſparu un wineem nekautu iſkluht no winu tagadejâm poſizijam.

2. Spehki, kuri nebuhtu wairs wajadſigi ſcha mehrka ſaſneegſchanai, wisdrihſakâ laikâ atpakal ſuhtami, ſaſkanâ ar tagad ſpehkâ eſoſcheem Wilſona noteikumeem.

3. Darbibas plans preekſch teem wahzu, kâ ari latweeſchu kara pulkeem, kuri zihnos pret leelineekeem, jaſuhta angļu kara ſchtaba-ofizeerim par ſinu wezakajam juhras ofizeerim. Wiſi nahkamee plani preekſch ta kara ſpehka, kurſch nolemts zihnai pret leelineekeem, ir tam paſcham ofizeerim ſinojami.

4. Peeteekoſchi kara pulki jatura apbrunoti ſekoſchos punktos, lai aiſkawetu to eenemſchanu no leelineekeem, jeb lai aiſkawetu winu wirſiſchanos uſ preekſchu kahdâ wiſpahrejâ linijâ, kura apweeno ſekoſchâs weetas: Walka, Walmeera, Zehſis, Jaunjelgawa, Bauſka un Jelgawa.

6. Wahzu kara eeſtahdem jadod katra luhgtâ palihdſiba angļu ofizeereem, lai wini pahrraudſitu uſ preekſchu iſwirſitos poſtenus un lai ſekotu, waj pirmak minetâs praſibas iſpilda.

7. Wiſas weetas, kuras turpmak wahzeeſcheem tagadejâs frontes robeſchâs buhtu jaſaudè, wineem jaceenem atpakal.

8. Lihdſ tam, kamehr reetumſabeedrotee atlauj wahzu kara pulkus aiſwahkt, wineem jauſnemas atbildiba par eedſihwotaju droſchibu augſchâ mineto liniju robeſchâs pret leelineeku eebruzeeneem.

9. Tas neatſwabina wahzu kara eeſtahdes no atbildibas par eedſihwotaju droſchibu (pehz 12. panta) zitos apgabalos, kuri pirmak minetos punktos teeſchi neeetilpſt.

10. Latwijas waldiba apgalwo, ka wahzu kugus ar uſturas lihdſekleem un to krahjumeem peekrauj, lai weſtu tos prom uſ Wahziju. Wina apgalwo, ka winai naw wehl dota nekahda eeſpehja ſchos ſuhtijumus pahrbaudit. Wezakâ angļu juhras ofizeera noluhks ir luhgt wahzu kara eeſtahdes, 12 ſtundas pirms kuga aiſbrauſchanas ſinot par to.

Wahzu walſts pilnwarneeks angļeem uſ to atbildeja:

Ir neeeſpehjami kahdu waldibu peeſpeeſt ſweſchu walſti turet eekarotu. Bet ſchinî gadijumâ ta buhtu muhſu paſchu dſilakâ wehleſchanâs, jo tem mums jaſargâ wahzu aſinis un mehs juſtu moraliſku peenahkumu ſchai ſemei palihdſet, kuru mehs no winas bijuſchâs walſtiſkâs kopſaderibas buhtu atſwabinajuſchi. Muhſu noluhki kluhtu apgruhtinati 1) no kara ſpehka ſtahwokla, kurſch ſem Wilſona noteikumu eeſpaida waras negribetu wairs karot, bet gan uſ mahjam teektos, kurſch, turklaht, ſaſtahwetu no wezeem, karâ ſakroploteem laudim, 2) no ſchejeenes waldibas iſtureſchanâs, kura wahzeeſchus turetu par ihſteem apſpeedejeem. Mehs zenſchamees radit brihwprahtigas, uſ kanju gatawas apweenibas, kas jau, ſinamâ mehrâ, iſdewees. Schim apweenibam, wiſpirms, buhtu jabuht aiſwahzamai armijai par muguras ſargeem, bet, turklaht, ari par ſemes ſargeem pret leelineekeem, zik, protams, winas ſpehtu uſ to brihwprahtigi peedabujamas. Mehs pabalſtitu ari, pehz eeſpehjas, ſemes ſargu pulku nodibinaſchanu. Beidſot generala ſon Eſtorfa noluhks ir ſpehziga brihwprahtigo korpuſa ſawahkſchana Baltijas aiſſardſibai, ja wahzu waldiba tam peekriſtu un ſcheſeenes waldiba ſcheem brihwprahtigajeem, pehz kaujas beigam, dotu teeſibu kluht par Latwijas pilſoneem. Uſturas lihdſeklu krahjumu iſwedumu kontroles komiſija jau nodibinata. Muhſu transportkugu aiſbrauſchanu mehs paſinojam 12 ſtundas eepreekſch. Pret leelineekeem kaujâ ſuhtamo kara ſpehka daudſumu mehs ſinoſim angļu komandantam.

Angli nemaſ neeewehroja 8. armijas pawehlneeka tehlojumu, ka naw eeſpehjams ar rihdas praſibas nebrihkſt uſſtahdit.

Angli nemaſ neeewehroja 8. armijas pawehlneeka tehlojumu, ka naw eeſpehjams ar rihzibâ eſoſcheem wezajeem kara ſpehkeem un weetejeem pulkeem praſitâs poſizijas nodroſchinat, it ihpaſchi, kas atteezas uſ ſpeedoſcho wahzu reſerwiſtu praſibu drihſ winus mahjâs ſuhtit: wini tikai atbildeja, ka pehz tam winus ſekas weeteem kara pulkeem buhſchot gauſcham nopeetnas ſun ka, turklaht, wahzu republika pee meera noteikumu un ſawas nahkamâs iſweidoſchanas plana galigas iſſtrahdaſchanas wisbargakâ kahrtâ tikſchot ſodita un zeetiſchot no ta.

Ir eeſpehjams, ka angļu praſibas atraidot, angļu kugi kawetu muhſu uhdens transportus. Leekas ari, ka angļeem nemaſ naw ta noluhka, Rigas un winas apkaimes apſardſibu pawairot.

Auſtrumfrontes zentralpadome.
Aſchs.

Wahzu armijas generalſchtaba preekſchneeks Greners un Auſtrumfrontes Zentralpadome ſino, ka uſ ſtingrako aiſleegts atſtaht leelineekeem eerotſchus un kara materialus, jo tâ warot iſzeltees jauns karſch un notikumi, par kureem wahzu waldibai buhs jaatbild ſabeedroteem uſ pamera noteikumu pamata. Eerotſchi un kara materials, kurus newar aiſwest, janodod pilnigâ kahrtibâ ſemes waldibai. Pret ſcha noteikuma pahrkahpejeem ſperami wiſſtingrakee ſoli un winu wahrdi jaiſſludina atklahtibâ.

Wahzu Baltijas progreſiwâs partijas paſkaidrojums.

Sawâ 3. dezembra partijas ſapulzê wahzu Baltijas progreſiwâ partija peenehma ſekoſcho lehmumu:

Partija paſkaidro:

1) ka wina atſihſt tâpat latweeſchu, kâ igaunu nazijas teeſibas, uſ tautu paſchnoteikſchanâs teeſibas pamata nodibinat ſawas nazionalas walſtis;

2) ka wina atſihſt latweeſchu Tautas Padomi par latweeſchu tautas pagaidu preekſchſtahwneezibu;

3) ka ſemes intereſês wina ir gatawa lihdſ ſatwerſmes ſapulzes ſaſaukſchanai noſtahtees uſ Tautas Padomes 18. nowembrî iſſludinatâs platformas un zaur ſaweem delegateem peedalitees Tautas Padomê un Pagaidu Waldibâ, lai gan ta atſihſt wahzu maſakumam peeſchkirto preekſchſtahwoju ſkaitu par maſu;

4) ka wina Baltijas wahzeetibas un wiſas ſemes intereſês eeſtahjas par to tuwu Latwijas un Igaunijas walſtu kopâ ſadoſchanos;

5) ka wina eeſtahjas ari par to, lai ari tâm partijam, kuras lihdſigi ſtahw par teeſiſkas kahrtibas uſtureſchanu, bet pehz ſawas politiſkâs pahrleezibas newar noſtahtees uſ minetâs latweeſchu Tautas Padomes platformas pamateem, buhtu dota eeſpehja peedalitees Tautas Padomê un Pagaidu Waldibâ.

Uſ ſcha lehmuma pamata wahzu Baltijas progreſiwâs partijas preekſchſtahwji ari peedalas Latwijas Tautas Padomê un Pagaidu Waldibâ. Pahrejâs wahzu partijas — „Balteeſchu Saweniba", nazionalliberalâ partija un Baltijas wahzu demokratiſkâ partija no lihdſdarbibas atſakas. (Balt. Ztg.)

Igaunbalteeſchu Saweenibas telegrama.

Leepajâ nodibinajuſês jauna wahzu politiſka partija ſem augſcheja noſaukuma, kura atſuhtijuſe uſ Rigu ſchahda ſatura telegramu:

„Latwijas republikas miniſtru preſidentam Ulmana kgam. Miniſtru preſidenta kgs! Mehs Juhs luhdſam peenemt paſinojumu, ka 21. nov. notikuſe Latwijas Jaunbalteeſchu Saweenibas nodibinaſchana. Schî ſaweeniba, wehledamâs ſawu organiſaziju iſplatit pa wiſu Latwiju, apſweizina eeſch Jums, miniſtru preſidenta kgs, jaunâs Latwijas republikas waiſts galwu un ſteedſ Jums roku lihdſdarbibai aiſ breezigas mihleſtibas uſ kopejo dſimteni. Sapraſdama jauno laiku un ſagaida uſtizibu ari no teem. Wina zerê teeſchu tradizijas. Ta aiſſihſt par ſawu ſwehtu peenahkumu, plezu pee pleza ar zitâm tautam ſtrahdat lihdſi pee jaunâs Latwijas walſts uſbuhwes uſ demokratiſkeem un ſozialiſtiſkeem pamateem. Jaunbalteeſchu Saweeniba grib ſtrahdat godigi un aiklahti. Ta ſaweem latweeſchu dſimtenes beedreem nes preti pilnigu uſtizibu un ſagaida uſtizibu ari no teem. Wina zerê ari, miniſtru preſidenta kgs, ka ar preeku tiks atſihta wahzu balteeſchu, kâ wiſu brihwo tautu, teeſiba eeſtahtees par ſawas mahtes walodas, ſawu ſkolu un ſawu ihpatnibu uſtureſchanu draudſigâ kopdarbibâ ar zitâm tautam.

Latwijas Jaunbalteeſchu Saweeniba: dibinataju komitejas, wahrdâ — Oſkars Katterfelds, Alfreds M. Balte, Woldemars Sebergs."

Miniſtru preſidents uſ to atbildejis pa telegrafu:

„Leepaja, Jaunbaltijas Saweenibai Leepajâ. Pateeſu pateizibu par Juhſu telegramu, kurâ Juhs iſſakat ſawu gatawibu peedalitees pee Latwijas uſbuhwes. Jaunbalteeſchu Saweeniba war buht droſcha, ka demokratiſkâs Latwijas waldiba tikuſchi tureſees pee pamata noteikuma — ſargat Latwijâ ari wahzu tautibu, kulturu, nazionalâs intereſes un ihpatnibas.

Miniſtru preſidents.

Apſweikumi Pagaidu Waldibai eenahkuſchi wehl: a) no Saldus apkahrtnes pagaſtu padomju un Saldus ſtrahdneeku padomes lozekku kopigâs ſapulzes 9. dezembrî, kura ar wiſâm pret 8 balſim nolehmuſe „apſweikt Latwijas Pagaidu Waldibu, iſteikt winai uſtizibu un ſolit ſawu atbalſtu tiktahl, ziktahl wina iſpildîs ſawus dotos ſolijumus"; b) Latwijas paſchwaldibas eeſtahſchu darbweſchu beedriba „Latwijas Pagaidu Waldibu apſweiz kâ tautas gribas iſpilditaju un nowehl wiſlabakâs ſekmes pee Tautas Padomes platformâ uſſtahdito mehrku iſweſchanas".

Ahrſemes.

Igaunija.

Roterdamâ, 19. dez. Pehz Reitera ſinas, wakar ſanemta Igaunijas pirmâ miniſtra telegrama, pehz kuras Igaunijas republikas pagaidu waldiba noſtahda ſewi ſem reetumwalſtu kopigâs apſardſibas, kamehr meera konferenze naw iſſchkihruſe ſemes likteni.

Helſingforſâ, 20. dez. Somijâ ſahkuſês kuſtiba radneezifkâs Igaunijas pabalſtiſchanai pret kreewu leelineekeem. Pagaidam nodomats ſuhtit ſanitates perſonalu un materialus. Saſtahdijuſês komiteja no wiſâm partijam, ari ſozialdemokrateem.

Stokholmâ, 22. dez. Sweedru konſuls Rewelê atgreeſees uſ Stokholmu un eeſneedſa eeſtahdem no weetejeem konſuleem lihdſi paraſtitu luhgumu, kurâ attehlots Reweles un Igaunijas gruhtais ſtahwoklis un praſita drihſa palihdſibas ſneegſchana.

Berlinê, 20. dez. Rewele iratſtahta. Atklahti nizinot wiſuſs paſkaidrojumus un norunas leelâ austruma frontes dalâ padomju kara pulki ſpeeſchas eedſihwotajeem pakal un tos terorizê.

Leetawa.

Karalautſchos, 27. dez. No Leetawas ſino: Uſ Latwiju noſuhtitais Leetawas Taribas preekſchſtahwis Lenewitſchs paſkaidroja kahdam leiſchu awiſes ſinotajam: Auſtrumu-Pruſijas dalâ ſeemelos no linijas Goldapa — Darkehna — Wehlawa — Taimena — Kranza, eedſihwotaju watrakums ir leiſchi. Tee iſteikuſchi neapſchaubamu wehleſchanos apweenotees ar ſawu leiſchu tehwiju un radit ſawu paſchu Taribu Tilſitê; ſchis Taribas preekſchgalâ ſtahw Dr. Dajalatis. Kamehr Leetawa naw dabujuſe ſawu paſchas oſtu Klaipehdâ, tai ſawi ſakari ar ahrſemem jauſtur pahr Leepaju. Pehz wahzeeſchu pilnigâs iſwahkſchanâs no Leetawas Wilnâ ſanahks nazionalâ ſatwerſmes ſapulze.

Wahzija.

Kaunâ, 14. dez. Leelâkâ daļa no Auſtruma kaſes nodalam ſlehgtas; tagad tahdas paſtahw wehl tikai Rigâ, Wilnâ un Kaunâ. Aiſdewu kaſes zentrale pahrzelta uſ Berlini W. 10, Korneliusſtraſſe 4, kurp wiſeem jagreeſchas ſawâs dariſchanâs ar ſlehgtajam nodalam.

Kopenhagenâ, 13. dez. Scheidemans iſteikſis kahdam „Berlinſke Tidende" koreſpondentam, ka waldiba apſpreeſchot jautajumu par Spartaka grupas atbrunoſchanu. Liebknechts pehz wina domam neeſot normals. Scheidemans netiz, ka daſchi wahzu apgabali atdaliſchotees no Wahzijas. Turpmakais waldibas weids Wahzijâ buhſchot tikai ſozialiſtiſka republika. Leelineeku waldiba Kreewijâ ſabruksſchot nedaudſâs nedelâs.

Kâ pirmajâ no wiſâm wahzu walſtim Meklenburg-Schwerinâ notika ſatwerſmes ſapulzes wehleſchanas ſwehtdeen, 15. dezembrî.

Berlinê, 17. dez Lihdſ 1918. g. 30 nowembrim Wahzijas kopejee kara ſaudejumi iſtaiſija: 1 600.000 krituſchu, 203.000 paſuduſchu, 618.000 ſaguhſtitu, 4.064.000 eewainotu, pawiſam 6.490.000. Krituſcho ofizeeru ſkaits ſneedſas uſ 58.500, eewainoto, ſaſlimuſcho, aklo un wahrgo — pahri par 200.000.

Nodomatais jaunais nodoklis no mantas nowehrtets uſ 30—40 miljardeem marku.

Kara miniſtrs Scheuchs eeſneedſis ſawu atluhgumos no amata tadehl, ka ofizeeri, kas padodas jaunajai kahrtibai, tomehr wiſadi teek ſaimoti un apwainoti un ka kara miniſtra rihkojumos nemitigi eemaiſas leetas neprateji ſaldatu padomes lozekli.

Scheſeenes poku ſuhtneeziba ſchowakar aiſbrauza no Berlines, nododot ſawas dariſchanas danu ſuhtneezibai. Berlinê tagad 50—70.000 ſtrahdneeku beſ darba.

Hamburgâ, 16. dez. 16 angļu pretſchu waikoni, kas kara ſahkumâ wahzu uhdenos bij apkihlati, tagad no wahzu laudim tiks noweſti atpakal uſ Angliju.

Berlinê, 18. dez Walſts konferenze ar 380 pret 60 balſim nolehma Libknechtu un Roſu Luksemburg konferenzê nepeelaiſt.

Berlinê, 19. dez. Wiswahzijas ſtrahdneeku un ſaldatu konferenze nolika ſatwerſmes ſapulzes wehleſchanas uſ 19. janwari, 16. februara weetâ. Pehz tam eewehleja padomju iſpildu komitejâ 27 lozekkus, wiſus wairakuma ſozialiſtus.

Berlinê, 20. dez. Par ahrleetu walſtsſekretaru Dr. Solfa weetâ eezelts lihdſſchinejais ſuhtnis Kopenhagenâ, grafs Brokdorf-Ranzaus.

Berlinê, 21. dez. Pruſchu waldiba dewuſe rihkojumu, pehz kura bijuſchâ karala nama peederigee wairs naw atſwabinati no nodokleem.

Krupa firma par beidſamo gadu neſmaſkâ wairs nekahdu diwidendi, lai lihdſekli wehl wairak neſaſchaurinatos.

Wilhelmshafenâ, 23. dez. Admirali Bachmans, Hippers un Henkels atlaiſti no amateem.

Auſtrija.

Marburgâ, 23. dez. Wakar pehzpuſdeenâ ſaldati noſchahwa ſenako reichsrahta lozekli Gerſtmairu, kad tas no ſawas wafarnizas iſgahja.

Berlinê, 19. dez. Pehz ſinam no Agramas Anglija, Franzija un Amerika peekrituſchas Trieſtas iſſludinaſchanai par ſtarptautiſku brihwoſtu.

Berlinê, 24. dez. Te eſoſchâ III. matroſchu diwiſija wakar peepeſchi ſazehluſês apzeetinaja pilſehtas komandantu Welſu un wina adjutantu un noweda winus uſ maneſchu, kur matroſchi nozeetinajâs. Pehz republikaniſkâs ſaldatu apſardſibas nodibinaſchanas mineteem matroſcheem, ſkaitâ 600, wajadſeja braukt uſ ſawu paſtahwigo garniſona weetu. Matroſchi jutâs apwainoti un nolehma waldibas rihkojumam pretotees, aiſrahdot ari uſ to, ka wineem wehl palikuſe neiſmakſata alga, 80.000 markas. Iſmakſu wineem ſotija pehz karala pils atſtahſchanas, kuru tee apſargaja, un pehz aiſbrauſchanas uſ Wilhelmshafenu. Matroſchi uſ to neeelaidâs un apzeetinaja pilſehtas komandantu, kuru tee tureja aiſdomâs kâ ſawu praſibu pretineeku, lihdſ to iſpildiſchanai. Notikumu paſinoja Berlines zitu pulku ſaldatu padomem, no kureem ar automobileem ſabrauza iſ pa rotai, ar flintem un loſchmetejeem apbrunotas. Iſzehlâs ſchauſchanâs, kurâ no matroſcheem krita 2 un 17 dabuja ſmagas bruhzes. Pehz tam matroſchi komandantu palaida Lihdſ tahlakam pilſehtas komandanta peenahkumus uſnehmâs Berlines iſpildu padomes preekſchſehdetajs Mollenbuhrs.

Waldiba noleedſ ſawu wainu, ka ta buhtu likuſe ſchaut, kaut gan generalleitnants ſon Hofmans apgalwo, ka tahdu pawehli no waldibas dabujis. No polizijas preſidijas droſchibas ſpehkeem tikai kahda daļa bij pahrgahjuſe matroſchu puſê; bet zihnâs tee naw peedalijuſchees. Pehz noturetas kabineta ſehdes ar matroſcheem panahkta weenoſchanâs, pehz kura matroſcheem no pils jaaiſeet, tee eeſkaitami republikaniſkajâ ſaldatu aiſſardſibâ un padodas komandanturas pawehlem, kâ ari apnemas turpmak pret waldibu neuſſtahtees, bet wiſas domu ſtarpibas jaiſlihdſina ſarunu zelâ. Krituſcho ſkaitu wehriê uſ 70, eewainoto apm. uſ 100. Jautajums par to, kas dewis pawehli ſchaut nodots ſtingrai iſmekleſchanai.

Par zihnu pee pils wehl ſino, ka kara pulki pret pili dewuſchees 6 un 45 min. no rihta, pahr pils tiltu. Uſ 50 ſoleem ſtahjâs wineem preti matroſchi ar 5 loſchmetejeem un 1 ſmagu leelgabalu. Tad uſ pili atklahja leelgabalu uguni; 2 ſchahweeni kehra to Baltâs ſahles augſtumâ. Sahles galerijas logi ſabruka un balkonâ iſſiſts leels zaurums. Saldateem iſdewâs pili eelauſtees, kura ſtipri ſapoſtita Ap pulkſten 10 matroſchi iſkahra baltu flagu un tad ſchauſchana apkluſa

Otrdeenas notikumi Berlinê noweduſchi walſti pee waldibas kriſes. Wiſu deenu notika ſarunas ſtarp waldibas lozekleem un ahrpus waldibas ſtahwocheem neatkarigeem. Pulkſten 9 wakarâ notika kabineta ſehde, kuras rezultati lihdſ wehlam wakaram wehl nebij ſinami. Kriſe paſinajuſês „Vorwärts" eenemſchanas dehl, jo waldiba peeprafija awiſes brihwu iſdoſchanu. Kaut gan ſchi wehleſchanâs peepildijuſês, tomehr nahkoſchâ rihtâ kriſe turpinajâs. Wakarâ runaja, ka nahkoſchâ deenâ jaſanahk ſtrahdneeku un ſaldatu padomei, lai ta uſnemas jaunas waldibas ſaſtahdiſchanu. Ja kabinets netiktu ſaſtahdits, tad pagaidam waldibas wara lihdſ turpmakam jauſnemas zentralpadomei.

27. dezembrî ſaſahza ſtr. un ſald. zentralpadome uſ kopeju ſehdi ar 6 waldibas lozekleem. Sehdê minetas trihs waldibas nodibinaſchanas peepehjas. Wiſtizamakâ buhſchot ta, ka Eberts, Scheidemans un Landsbergs no kabineta iſſtahjas un winu weetâ nahk 3 ziti wairakuma ſozialiſti.

Leelineeku propagandas waditajs Karlis Radeks uſturotees Berlinê. Wina eezelſchana wareetſi notikt tikai ar ſweſchu dokumentu palihdſibu, waldibai par to neka neſinot.

Anglija.

Londonâ, Preſidents Wilſons atbrauzis te, no eedſihwotajeem dſihwi apſweizinats un tad ar karali un Konautas herzogu, galma perſonu pawadits, dewâs uſ Bekinhemas pili. Uſ ſapulzeto lauſchu wehleſchanos Wilſons wehlak ar karali un karaleeni iſnahza uſ balkona un pateizâs Londonas eedſihwotajeem par ſagaidiſchanu.

Redaktors: J. Stumbergs.

Atraſts ſirgs ar ragawam.

Auguſts Ellers no Mangalu pagaſta, Kalngalzeema Ellene mahjam ſino: 22. dezembrî 1918. g. pulkſten 4 no rihta brauzot no Mangaleem uſ Rigu, zelâ ſtarp Bukultu mutſchu un mazam mahjam ſaſtapu ragawâs eejuhgtu ſirgu beſ brauzeja.

Sirga paſihmes: ehrſelis, 4 gadus wezs, tumſchi bruhns, krehpes uſ kreiſo puſi, 2 arſchinas un 3 werſchoki augſts. Ragawas tumſchi bruhnas uſ trim meetnem beſ ſtutem.

Sirgs pagaidam atrodas pee Auguſta Ellera ſem augſchâ minetâs adreſes.

Aprinka preekſchneeks:
Ichkabſons.
Darbwedis: (paraſts).

Drukats Eu. Elks („Jaunako Sinu") drukatawâ, Rigâ, Webweru eelâ 12.